

Notitie jodiumhoudende contrastmiddelen en handelingsperspectieven

Werkgroep Duurzaamheid, februari 2022

Jodiumhoudende contrastmiddelen zijn essentieel voor het uitvoeren van diagnostische onderzoeken en vaatinterventies. Hoogwaardige patiëntenzorg staat altijd op de eerste plaats. Als zorgprofessionals zijn we verantwoordelijk voor het voorschrijven en toepassen van contrastmiddelen. Contrastmiddelen worden aangetroffen in ons water. Dit betreft rioolwater, oppervlaktewater en drinkwater. Het streven is om de totale hoeveelheid contrastmiddelen in het afvalwater te beperken.

Dit kan vanuit verschillende handelingsperspectieven: 1) het verminderen van het gebruik van contrastmiddelen en 2) het verminderen van de lozing vanuit het ziekenhuis en vanuit thuis.

1) Het verminderen van het gebruik van contrastmiddelen bij CT-scans

Intraveneus contrastmiddel

- De hoeveelheid contrastmiddel voor intraveneus gebruik bij CT-scans aanpassen naar de klinische vraagstelling (het protocol) en het gewicht van de patiënt. Voor nadere informatie: ErasmusMC, MaastrichtUMC, RadboudUMC (te benaderen via nvvr@radiologen.nl).
- Gebruik maken van een contrastpomp in combinatie met verschillende volumina (100-500ml). Starten met een grote flacon aan het begin van de dag en aanpassen aan het verwachte gebruik aan het eind van de dag.
- Gebruik maken van een multi-patiënt injection systeem.
- Met inachtneming van de maximale gebruikstijd van een flacon.
- Gebruik maken van een zout flush.

Oraal contrastmiddel

- Het gebruik van oraal contrastmiddel sterk beperken tot alleen specifieke vraagstellingen, bv fistel, abces. In plaats van oraal contrastmiddel kan water worden gegeven of geen voorbereiding.

2) Het verminderen van lozing van contrastmiddelen

Het separaat afvoeren van resten contrastmiddelen

- Apart opvangen van resten contrastmiddel, bv in een jerrycan. Deze resten afvoeren via het ziekenhuis specifieke afval (verbranding).
- Iodine recycling service. De firma's GE en Bayer bieden tonnetjes aan om de resten in te verzamelen, deze tonnetjes worden opgehaald bij de ziekenhuizen en vervolgens wordt het jood hergebruikt. Deze service geldt alleen voor de ziekenhuizen die klant zijn bij deze firma's.
- Resten contrastmiddelen niet door de gootsteen wegspoelen!

Het beperken van de lozing van contrastmiddelen vanuit het ziekenhuis

- Het gebruik van een pharmafilter in het ziekenhuis. Een pharmafilter-installatie zuivert het afvalwater van het ziekenhuis voor hergebruik. Patiënten wordt gevraagd om de eerste plas na de CT-scan met contrastmiddel te doen in het ziekenhuis. Dit vindt o.a. plaats in het ErasmusMC.

Het beperken van de lozing van contrastmiddelen door de patiënt

- Het gebruik van plaszakken door patiënten die een CT-scan met iv contrast ondergaan. Geef 3-4 plaszakken mee aan de patiënt. De patiënt kan de plaszakken thuis gebruiken en deponeren in de grijze afvalbak.
- De financiering van plaszakken is voor eigen rekening van het ziekenhuis. De kosten zijn ongeveer 4-5 euro voor 4 plaszakken.
- Zie voor meer informatie over plaszakken het nieuwsbericht en de NVMBR toolbox voor implementatie.